

RELIGIONISTIKA

představení oboru

RELIGIONISTIKA JAKO VĚDA, NÁBOŽENSTVÍ JAKO JEJÍ
PŘEDMĚT, STUDIJNÍ LITERATURA

Představení oboru

- ▶ Religionistika, dříve *srovnávací věda náboženská*
- ▶ Teologie – vědecké promyšlení obsahu víry, z hlediska víry, součást náboženství
- ▶ Religionistika - popis, srovnání a analýza náboženství nezávisle na víře

Kontextová religionistika

- ▶ Náboženství analyzováno jako projev lidského života, proto spolupracuje s různými humanitními obory, m.j.:
  - psychologie náboženství
  - sociologie náboženství
  - historie náboženství
  - geografie náboženství

Česká religionistická pracoviště

- ▶ Nezávisle na teologii:
- ▶ Ústav filozofie a religionistiky, Filozofické fakulty UK
- ▶ Ústav religionistiky Filozofické fakulty MU, Brno
- ▶ Katedra religionistiky Fakulty filozofické Univerzity Pardubice
- ▶ Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie Filosofické fakulty, Univerzity Palackého Olomouc

Česká religionistická pracoviště

- ▶ Ve spolupráci s teologií
- ▶ Katedra religionistiky Evangelické teologické -fakulty UK
- ▶ Katedra religionistiky Husitské teologické fakulty UK

Náboženství jako předmět
religionistiky

**Náboženství je
vztah člověka k
transcendentní
skutečnosti**

Religionistika a sociální obory

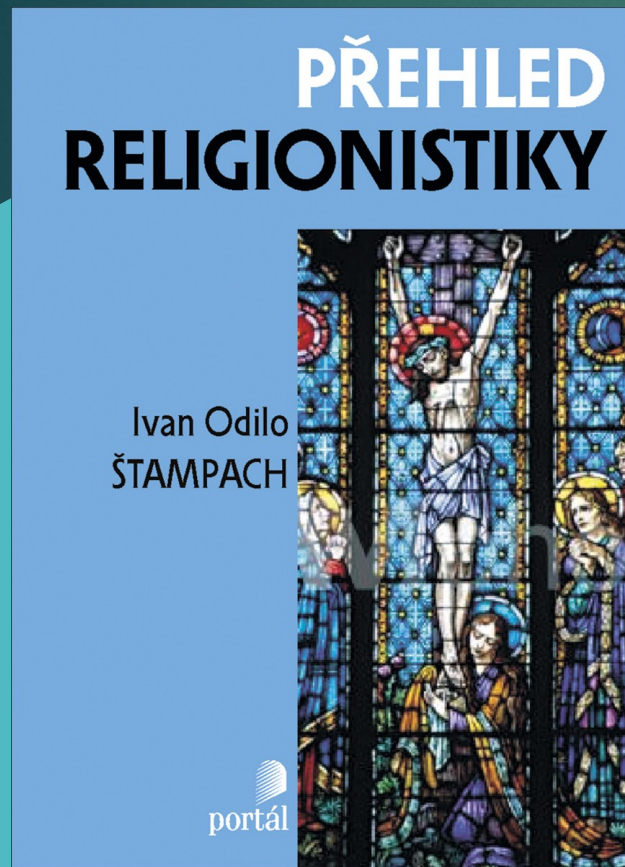
- ▶ Náboženství může být **součástí problému**, který má řešit sociální práce (prevence, péče, politika, krizová intervence apod.):
- ▶ jde o projevy náboženské nesnášenlivosti, sektářství, náboženského extremismu

Religionistika a sociální obory

- ▶ Náboženství může být pomocí při řešení sociálních problémů:
- ▶ jde o nábožensky motivované iniciativy a organizace (Charita, Filadelfie, Diakonie, Adra, sociální oddělení židovských obcí);
- ▶ je třeba lidem nabídnout kontakt s náboženským společenstvím (přistěhovalci)

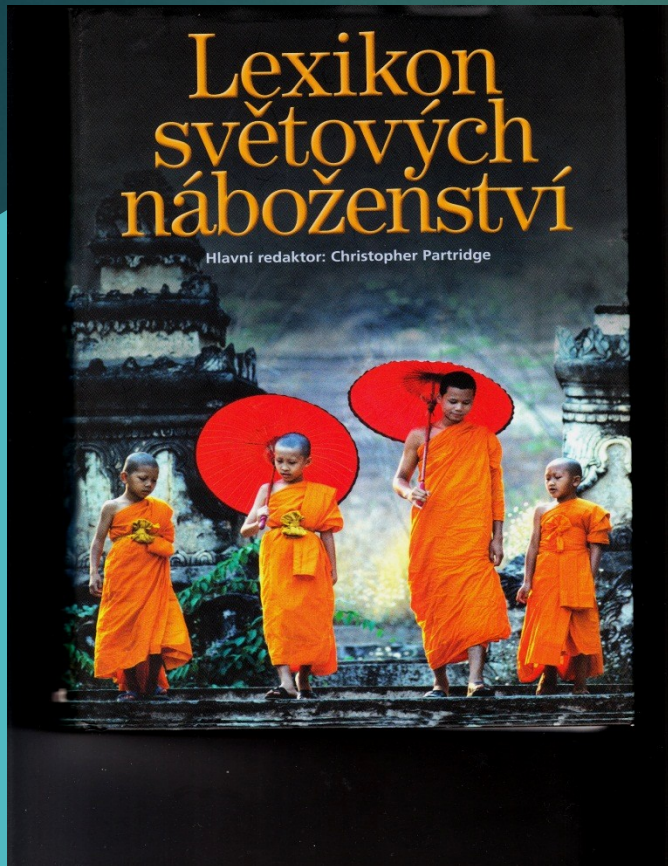

Základní studijní pramen

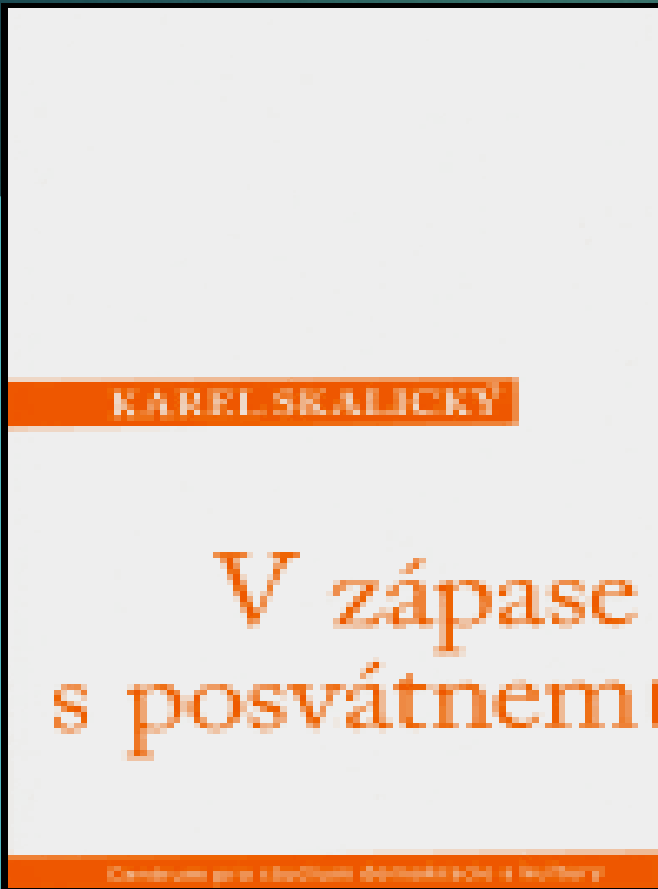
- ▶ Ivan O. Štampach: *Přehled religionistiky*, Praha: Portál, 2008
- ▶ Základní studijní text
- ▶ Stručné představení všech základních témat
- ▶ Velmi stručně k jednotlivým náboženstvím

Lexikon

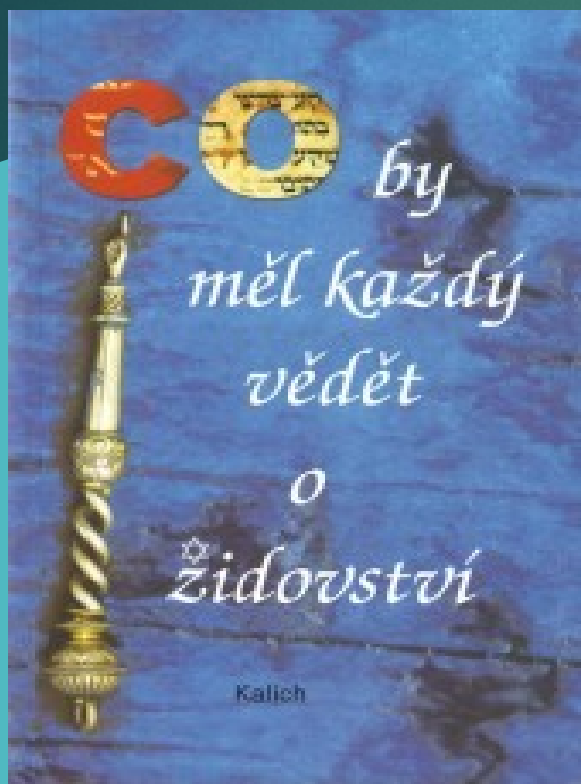
- ▶ **Christopher Partridge (ed.): *Lexikon světových náboženství*, Praha: Slovart, 2006**
- ▶ Základní studijní text
- ▶ Praktické, přehledné představení náboženských směrů se stručným teoretickým úvodem

V zápase s posvátnem

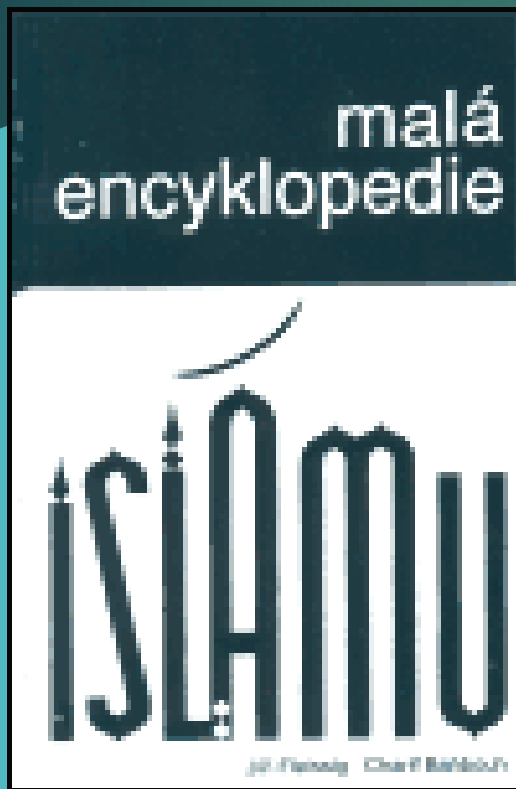
- ▶ **Karel Skalický: V zápase s posvátnem**, Brno: CDK, 2005
- ▶ Přehled různých odborných pohledů na náboženství, např. z hlediska psychologie, sociologie, historie, antropologie apod.

K judaismu

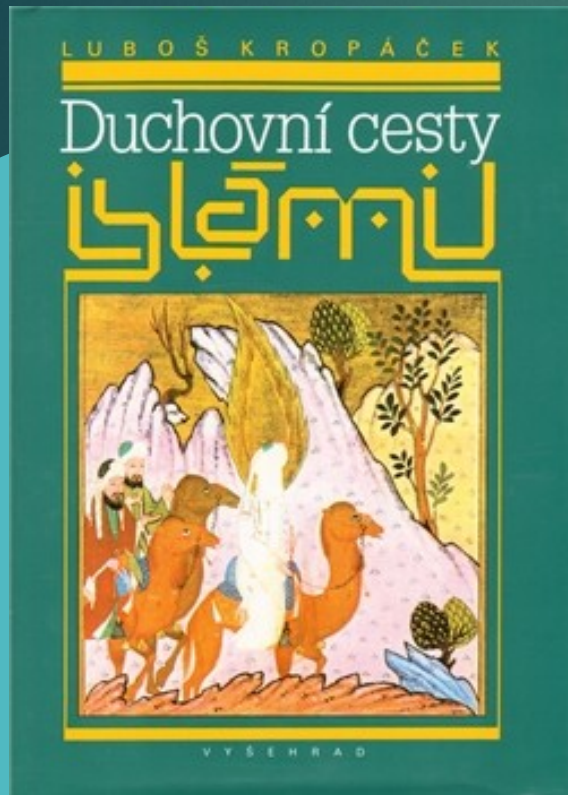
- ▶ **Kol.: Co by měl každý vědět o židovství, Praha, Kalich, 2000**
- ▶ Přehledné představení judaismu
- ▶ Ilustrované
- ▶ Srovnání s křesťanstvím

O islámu spíše z jeho hlediska

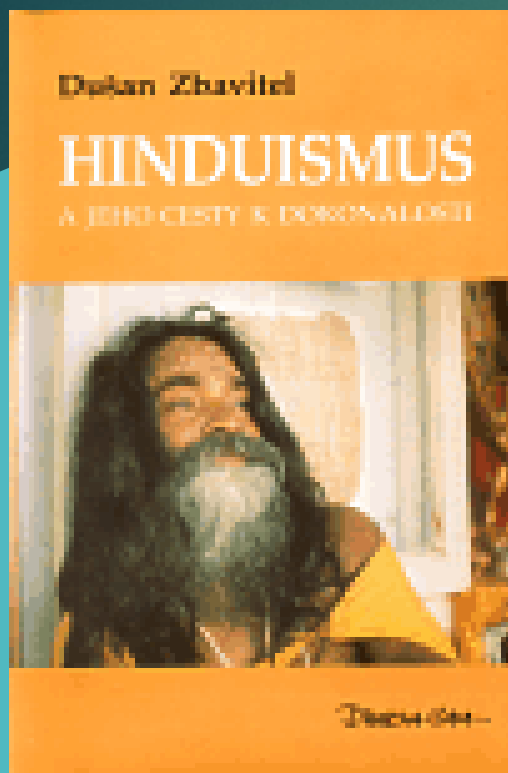
- ▶ **Jiří Fleissig, Charif Bahbouh: *Malá encyklopedie islámu*, Praha: Dar ibn Rushd, 1993**
- ▶ Stručný slovník islámských pojmů a reálií částečně z hlediska islámu

Ještě k islámu

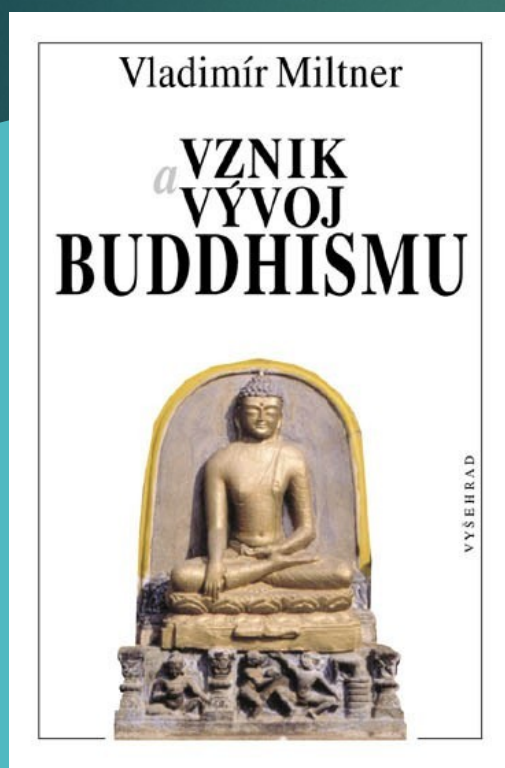
- ▶ **Luboš Kropáček:**
Duchovní cesty islámu, Praha, Vyšehrad, 1993
- ▶ Vyrovnaný, sympatizující přehled islámu od významného českého odborníka

K hinduismu

- ▶ **Dušan Zbavítel:**
Hinduismus a jeho cesty k dokonalosti,
Praha: DharmaGaia,
1993
- ▶ Stručný výběr základních faktů o hinduistických posvátných textech a praxi od významného českého autora

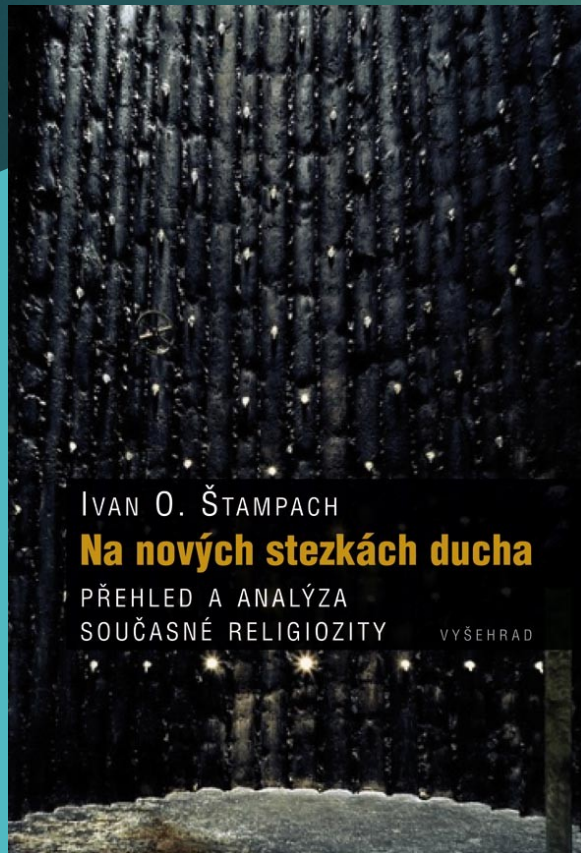
K buddhismu

- ▶ **Vladimír Miltner:**
Vznik a vývoj buddhismu, Praha: Vyšehrad, 2012
- ▶ Přehled historie, nauky a praxe buddhismu od českého odborníka

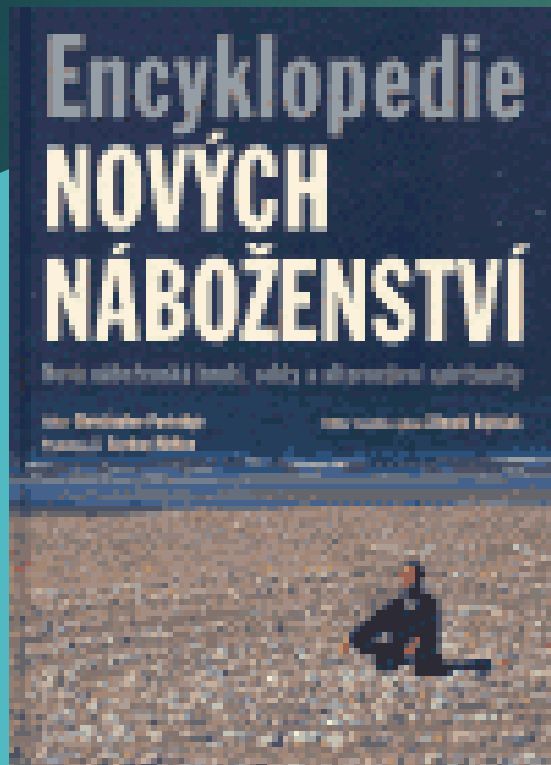

Přehled a analýza nové religiozity

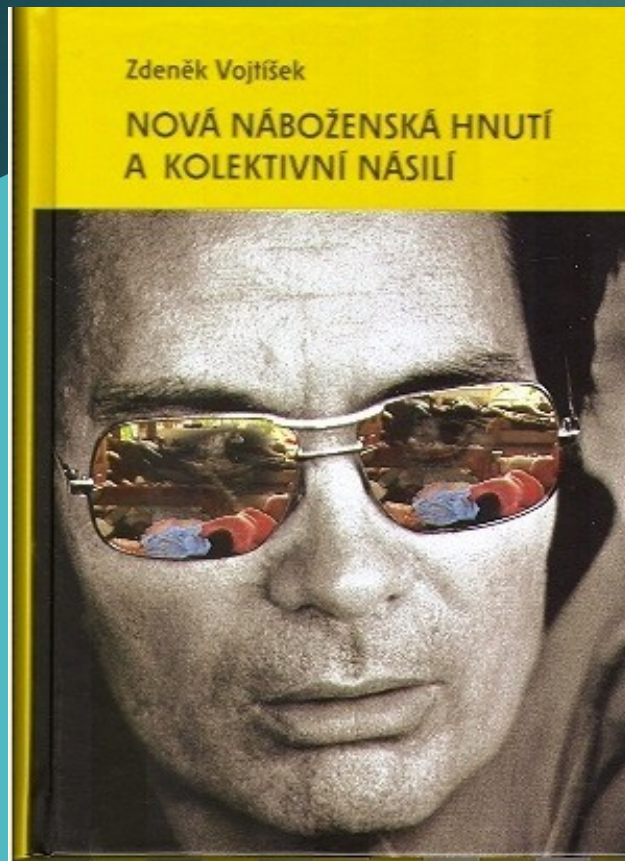
- ▶ Ivan O. Štampach: *Na nových stezkách ducha. Přehled a analýza současné religiozity* Praha: Vyšehrad, 2010

K současnosti náboženství

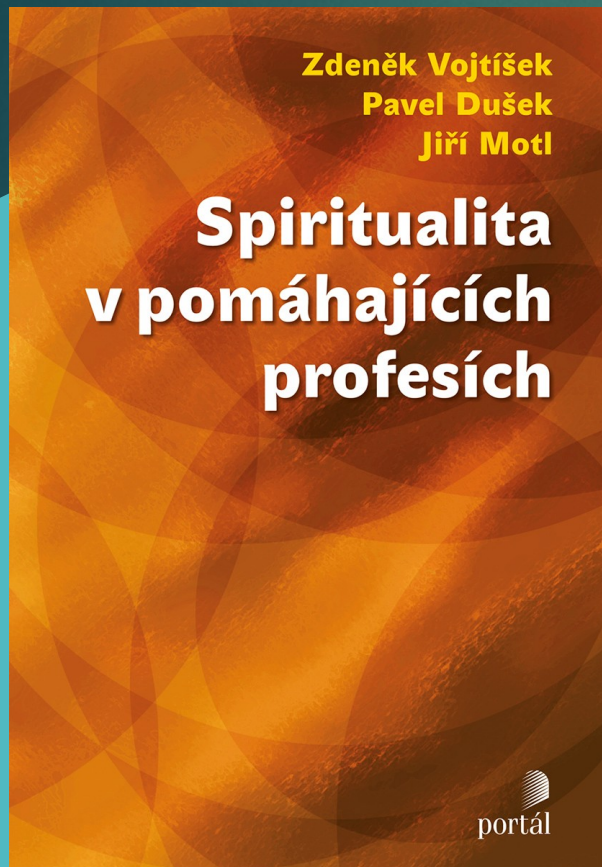
- ▶ **Christopher Partridge (ed.): *Encyklopedie nových náboženství. Nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spirituality*, Praha: Knižní klub, 2004**
- ▶ Ilustrovaný přehled nových směrů

K náboženství a sociální činnosti

- ▶ **Zdeněk Vojtíšek:** *Nová náboženská hnutí a kolektivní násilí*, Praha: L. Marek, 2009
- ▶ Případy hromadných vražd, sebevražd, ozbrojeného povstání, teroristického útoku, masového útlaku ze strany státních úřadů a o dalších násilných událostech i o hrozbách takových událostí, posledních třicet let; v souvislosti s novými náboženskými hnutími.

K náboženství a sociální činnosti

- ▶ **Zdeněk Vojtíšek, Pavel Dušek, Jiří Motl: *Spiritualita v pomáhajících profesích*, Praha: Portál, 2012**
- ▶ Různé pohledy na spolupráci religionistiky a sociální práce

Témata přednášek

- ▶ 1) Úvod
- ▶ 2) Náboženská mapa současného světa
- ▶ 3) Hinduismus
- ▶ 4) Buddhismus
- ▶ 5) Judaismus
- ▶ 6) Křesťanství
- ▶ 7) Islám

Témata přednášek

- ▶ 8) Přehled současné religiozity
- ▶ 9) Sociálně patologické jevy souvisící s náboženstvím (sektářství, extremismus)
- ▶ 10) Mezináboženské vztahy

Uzavření předmětu

- ▶ **TEST** – 20 otázek s možnostmi a), b), c), Jabok 0 – 2 chyby **výborně**, 3 – 5 chyb **velmi dobře**, 6 – 8 chyb **dobře**, 9 a více **neuspěl**.
- ▶ **ANOTACE** tři knih z doplňkové studijní literatury (ze seznamu nebo podle vlastní volby); za jednu knihu minimálně jedna strana textu; formát anotace popsán v ISu

The background is a dark teal color. It features several decorative elements: a large teal circle on the left, a medium teal circle on the right, a small teal circle at the top right, and a red vertical rectangle at the top right. The text is centered in a bold, yellow font.

Dík

za pozornost!